

Heilsuverkið og starvsfólkatrot:

(2. partur)

Bráðneyðugt við planlegging innan sjúkrahúsverkið

Tað verður dapur og skammiligur dagur fyri sjúklingar, avvarðandi og føroysku tjóðina alla um neyðugt verður at senda sjúklingar av landinum aftur, sigur Tordur Niclasen

Viljin hjá starvsfólkunum at hava psykiatrisku deildirnar »koyrandi« hefur ikki trotið. Mangur frídagur og mangur eykatími til arbeiðis er prógv um hetta sigur Tordur Niclasen

Í fyrstu grein minni varð víst á stóra tørvin á sjúkrasystur innan heilsuverkið, og at neyðugt var at seta tiltøk beinanvegin í verk, til tess at fyrbygja at heilsuverkið ikki skuldi koma í eina óhugnaliga trongstöðu, orsakað júst sjúkrasystramangulin.

Eri púra samdur við teim mongu, ið vísa til politiska líkasælu, ið valdað hefur á hesum øki, har einki samsvar hefur verið millum vaksandi tørv á sjúkrasystur og tiltøkum til tess at nøkta tørvin! Hetta hóast avvarðandi landsstýrismaður í heilsumálum mangan á ymsan hátt er gjørdur varugur við støðuna!

Betur seint enn ongan tíð og er tað nú at fegnats yvir, at figgjarnevnd lögtingsins fyri stuttum

gjørði av, at átta neyðugan pening til ein eykaflokk av sjúkrasysturæmingum!!

Psykiatrisk viðgerð her á landi

Søguligur og gleðisdagur var tað, tá psykiatriska deild á Landssjúkrahúsinum lèt upp.

Við hesum var endi komin á døpru tíð, har landsmenn okkara í mongum førum noyddust av landinum at veita sær viðgerð fyri sinnisbrek. Hetta hjá tí sjúka og avvarðandi við var beiskur kostur, har einki var í at velja.

Skilnaðurin hjá summum gjørdist langur — hjá øðrum styttri. Ein skilnaður, sum óivað í flest førum hefur verið merktur sum steinur oman á býrðu

hjá teim, ið sjúkan rakti og avvarðandi teirra!

Skilnaður, sum í flestu førum ei heldur hefur verið heilsufremjandi — tvørturímóti — í fremmandum umhvøvi og langt burtur frá teim, ið kundu vera hollir og neyðgir stuðlar.

Tá so psykiatrisku

deildirnar opnaðu vóru tað ikki so fáir av landsmonnum okkara, ið fluttu heim og komu at búleikast á hesum deildum.

At psykiatrisk deild varð latin upp her á klettunum, gjørdi eisini sítt til, at sinnissjúka í størri mun í fólksins eygum gjørdist sjúka á jøvnum fæti við aðrar sjúkur, ið raka kundu.

Starvsfólk

At reka hesar deildir gjørdist sjálvsagt neyðugt við starvsfólki. Umframt læknar, sjúkrasystur v.f.l., varð tað nú ein »nýggjur« starvsfólkabólkur, ið gjørdi seg galdandi innan føroyska heilsuverkið. Pleygarar — menn og kvinnur, ið høvdu fingið sær eitt ára útbúgving á psykiatriskum sjúkrahúsum í Dan-

mark. Og ikki vóru tað heldur so fá, ið gjørdur nýtslu av hesum møguleika, fyri síðan at leita sær heim aftur á klettarnar og leggja sítt til ta neyðugu heilsu- og sjúkrarøkt avvarðandi sjúklingar høvdu tørv fyri.

Starvsfólka-tørvurin vaksir

Síðan fyrsta psykiatriska deildin lèt upp í 1968 til deildin á »pensionatunum« fyri stuttum lèt upp, hefur tørvurin á starvsfólki sjálvandi verið vaksandi.

Eg skal á hesum sinni ikki koma inn aftur á sjúkrasystramangulin, men bert undirstrika, at hesin so sanniliga eisini ger seg galdandi á teim psykiatriskum deildunum. Hetta og hvørjar avleiðingar eru av hesum, hoyrdu vit deildarleiðaran á tí einu psykiatriskum deildini greiða frá í sendingini »Liv og líkindi« herfyri.

Pleygaramangul

At pleygaramangulin í stórt mál hefur gjørt seg galdandi er so avgjørt eingin loyna.

Fleiri ferðir hefur verið gjørt vart við henda trupulleika á teim psykiatriskum deildunum, og ikki munnu tey skriv og tær áheitanir vera so fáar, ið avvarðandi yrkisfelag úr limir tess hava greitt úr hondum — uttan nakað ítøkiligt úrslit er spurt burtúr!

Fyrirspurningur á tingi

Ásannandi tørvin og vísandi á henda, reisti eg fyrirspurning í tinginum hesum víðvikjandi. Hetta

var eftir at tóm lyfti í longri tíð høvdu verið givn.

Spurningurin settur 20. febr. 1986 var hesin: »Hvørjar ætlanir hefur landsstýrið til tess at bota átroðkandi tørvin fyri pleygarum til psykiatrisku deild á Landsjúkrahúsinum?» Umframt at nevna ítøkiliga tørvin varð m.a. sagt í viðmerkingunum: »At starvsfólkamangul soleiðis ger seg galdandi — ikki minst innan nevnda part av sjúkrahúsverkinum — má metast sera óheppið, bæði fyri tey, sum har starvast, men einamest fyri sjúklingarnar og avvarðandi teirra ...«

Viðmerkingarnar endaðu soleiðis: »Vitandi, at starvsfólk stundum hava gjørt vart við hesar trupulleikar hjá avvarðandi myndugleikum og at støðan í dag (1986!) er kanska truplari enn nakrantíð, er tað at fyrirspurningurin verður reistur. Hetta í vónini um, at eithvørt ítøkiligt nú verður gjørt ...«

Landsstýrismaðurin vaknar úr svøvni

Hóast svarið, landsstýrismaðurin í heilsumálum gav fyrirspurninginum í stóran mun var ein endurtøka av tí, ið sagt var í sjálvum fyrirspurninginum, so var tað hóast alt nakað, ið bendi á, at avvarðandi landsstýrismaður nú var vorðin so mikið órogvadur, at hann var við at vakna úr svøvni!

Jú, min sann visti hann frá at siga, at heilir tveir pleygarar um árið høvdu

Politisk líkasæla valdar í sjúkrahúsmálinum heldur lögtingsmaðurin hjá Kristiliga fólkaplokkinum